

274

PUBLICACIONS DIVULGADORF
DELS : : SERVEIS TÈCNICS
D'AGRICULTURA
SERVEI D'ARBRES FRUITERS



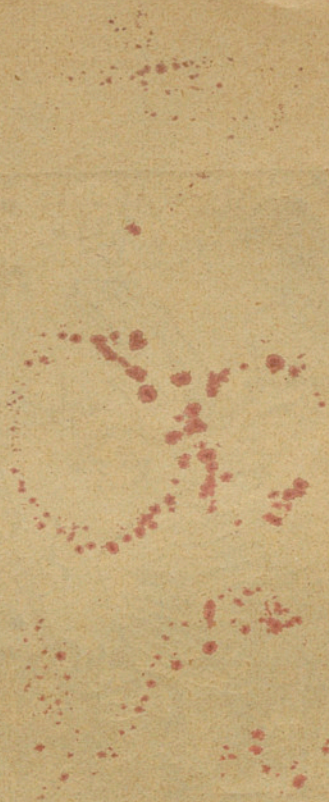
LES CUQUES FILOSES

PER

AUGUST MATONS

CAP DEL SERVEI D'ARBRES FRUITERS

R. 2.206



RF-1-3

LES CUQUES FILOSES DE LA
POMERA I DE LA PRUNERA

LES CUES FILLOS DE LA
POMERA I DE LA PRUNERA

EDITORIAL CATALANA-Secció d'Impremta-Mallorca, 257 i 259-Barcelona

LES CUQUES FILOSES DE LA POMERA I DE LA PRUNERA

La cuca filosa de la pomera s'anomena científicament *Hyponomeuta malinellus*, i la de la prunera, *Hyponomeuta padellus*.

Són dues papallones molt semblants per aspecte exterior i per costums; mesuren aproximadament un centímetre de llarg per dos d'ample; tenen el cos blanc i les ales voltades per una franja elegant. Les ales anteriors són blanques i puntejades, les posteriors són grises. Donen una sola generació a l'any.

Com viuen les cuques filoses

En els mesos de juliol i agost i de vegades ja en juny i fins al setembre, segons els climes, es veuen volar per entremig dels arbres aquestes papallones que viuen xuclant aigua i els líquids dolços que troben a llur disposició.

Després de l'unió dels mascles i les femelles, aquestes posen els ous, que són molt menuts. Els posen en els brots tendres, en munts d'una color que es confon bastant amb l'escorça del brot. Cada

munt forma com una plaqueta ovalada i conté de 40 a 70 ous

Al cap d'uns vint dies neixen les larves, és a dir, els cuquets, que són tan petits que resulta difícil veure'ls a simple vista; en lloc de sortir de seguida a fer mal, els cuquets es queden per tota la resta de l'estiu, la tardor i l'hivern a sota de la plaqueta d'ous, amagats, esperant la vinguda de la primavera. Per a tenir més defensa encara, amb llur bava uneixen al brot les vores de la plaqueta; la bava s'endureix i queda aleshores com una espècie de caseta recoberta d'un feltre de la color del brot.

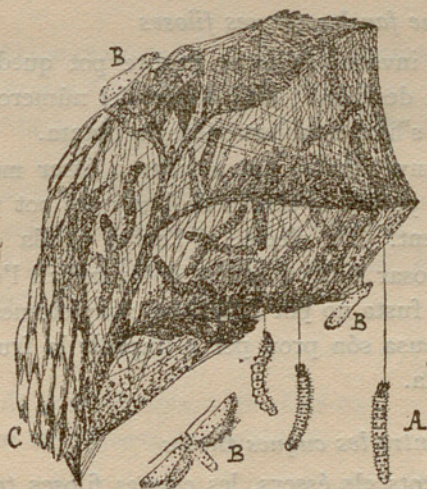
A penes surten les primeres fulles, les cuquetes abandonen el refugi on han passat tant temps i van en cerca d'aliment. Totes les d'una posta van juntes, mes són tan petites, que resulta difícil poder-les veure.

El recorregut que fan és molt curt, car s'aturen en el primer rosetó de fulles que troben en llur camí, és a dir, en el que està situat en la proximitat del lloc on varen néixer. Allí es posen a la cara inferior de les fulles i comencen a menjar fent ja els primers fils. Sovint la color que prenen aquestes fulles secades i els fils, són el primer indicatiu que té el pagès de la invasió.

Un cop acabat aquest aliment, van més enllà a cercar-ne un altre i després un altre i així successivament. La llur voracitat va creixent amb l'edat, i a mesura que es fan més grans, els danys que ocasionen van augmentant.

Durant aquest període de llur vida queden poc temps sense protecció, però aviat, per a defensar-se,

fan una espècie de niu o bossa característica, molt espessa teixida amb fils sedosos, que embolica fulles i brots. A dins d'aquest niu viuen i menguen. Quan han acabat les fulles que en ell hi havien, emboliquen altres brots i altres fulles. Els nius són cada cop més grans i poden arribar a embolicar una ra-



A, larva; B, B, B, insecte perfecte;
C, capdells contenint les crisàlides

meta amb totes les seves ramificacions. Si la invasió és gran, l'arbre pot quedar recobert d'aquestes bosses.

Al mes de juny, les cuquetes han assolit ja tot llur desenrotllament i mesuren prop d'un centímetre i mig. Són de color groguenca més o menys fosca, amb el cap negre i porten al dors una doble fila de punts negres. Aleshores es reuneixen en un costat

de la bossa on visqueren, es disposen paralelament les unes al costat de les altres i fa cadascuna el seu capdell que és molt blanc i té la forma d'un gra de blat encara que un xic més gran. Als 10 o 15 dies surten les papallones, que viuen com ja hem indicat més amunt.

Danys que fan les cuques filoses

Si la invasió és forta l'arbre pot quedar quasi totalment desfullat; això depèn del número de colònies que s'han establert sobre la planta.

El dany, doncs, pot arribar a ésser molt greu, car ultra perdre la collita de l'any, es pot perdre la del següent. En efecte, si l'arbre queda desfullat, torna a posar fulles i aquest doble treball l'extenua; demés la fusta no pot lignificar completament. Una i altra causa són prou per a impedir la fructificació immediata.

Lluita contra les cuques filoses

Com tots els éssers, les cuques filoses tenen enemics naturals, però per desgràcia aquests no són prou actius per a deturar totalment les invasions. Per aquesta raó l'agricultor ha de recórrer a la lluita directa.

Quan hi han pocs nius en els arbres el remei més econòmic consisteix en tallar-los i cremar-los de seguida; quan n'hi han molts això no és possible, car en molts casos equivaldria a deixar-lo sense ramificacions. Aleshores cal recórrer a les pulveritzacions amb líquids verinosos. Entre tots els verins que s'han recomanat, els millors són els arseniats.

L'arseniat de plom és un xic més car que el de sosa, però té l'aventatge que no crema mai i que és de manipulació més senzilla. S'emplea en dosi de 400 grams per cent litres d'aigua.

Si no es troba l'arseniat de plom en el comerç, el pagès pot fabricar-se'l ell mateix, emprant la següent fórmula :

Arseniat de sosa.	200 grams
Acetat de plom	600 »
Aigua	100 litres

Es prepara dissolent apart l'arseniat i l'acetat i tirant la solució d'aquest en la d'arseniat.

També pot usar-se l'arseniat de sosa en la fórmula següent :

Aigua	100 litres
Arseniat de sosa anhidre, amb el 58-60 per cent de riquesa en anhidrid arsènic.... ..	200 grams
Calç.	1000 grams

que es prepara dissolent apart l'arseniat i la calç en pocs litres d'aigua, barrejant-los després i afegint la resta de l'aigua fins a fer els 100 litres.

La pulverització s'ha de fer quan les larves són encara petites, car aleshores, demés de no haver fet gaire mal, no han fabricat el niu defensiu dins del qual és més difícil fer entrar el líquid insecticida. Es fan dues pulveritzacions ; la primera ha de fer-se a penes les fulles estan ben formades i han caigut

les flors ; al cap de set o vuit dies s'en fa una altra per a destruir les larves que puguin haver-se salvat de la primera.

En alguns llocs esperen per a fer la primera pulverització que apareixin els nius. Això té l'aventatge de què es fa el tractament sols quan veritablement hi ha la invasió, ço que no passa tots els anys.

S'ha d'advertir que els arseniats són verins potentíssims no solament contra els insectes sinó també contra les persones i els animals ; per això cal guardar-los allí on no puguin donar lloc a confusions i on les criatures no puguin arribar, car se semblen a sucre. Aquell que els empleï ha de rentar-se bé les mans un cop acabada l'operació.

RE-1-B

